

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
“ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ”, 2010-2012

Επικ. Καθηγήτρια Μαρία Συμεωνάκη

ΑΘΗΝΑ '12

Copyright © Μαρία Συμεωνάκη, 2012.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν το συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	12
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	15
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	22
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	28

Εισαγωγή

Στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Μεθοδολογία και Εφαρμογές στην Κοινωνική Πολιτική» (ΦΕΚ 262/1.3.2006, Υπουργική Απόφαση υπ’ αριθ. 14218/Β7), από το οποίο έχουν ήδη αποφοιτήσει 68 άτομα, ως κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (18 άτομα που φοιτούσαν τα ακ. έτη 2006-2008, 10 άτομα τα ακ. έτη 2007-2009, 14 άτομα τα έτη 2008-2010, 11 άτομα τα έτη 2009-2011 και 15 άτομα τα έτη 2010-2012). Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής έχει ως αντικείμενο την ανάδειξη και τη μελέτη της διεπιστημονικότητας των ζητημάτων που άπτονται της κοινωνικής πολιτικής, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη βαθύτερη γνώση των μεθοδολογικών εργαλείων και των εφαρμογών που προκύπτουν για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Όπως αναφέρεται και στον οδηγό σπουδών του Π.Μ.Σ. ο στόχος του είναι διττός:

1. Πρώτος στόχος είναι η παροχή εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων σε ζητήματα μεθοδολογίας κοινωνικών ερευνών, σχεδιασμού και αξιολόγησης προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής με εκτεταμένη χρήση Η/Υ (πληροφορική και των σχετικών πακέτων, SPSS κ.ά.) και
2. Δεύτερος στόχος είναι η εισαγωγή και η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην επιστημονική έρευνα σε γνωστικά πεδία της κοινωνικής πολιτικής (εργασία και απασχόληση, κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία, ανισότητες και κοινωνική συνοχή, κλπ.) με τρόπο ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα να κατανοούν και να ερμηνεύουν την ύπαρξη και

την εξέλιξη των προβλημάτων στα πεδία της κοινωνικής πολιτικής, καθώς και να σχεδιάζουν και να εκπονούν τόσο την έρευνα όσο και να προτείνουν την εφαρμογή των αναγκαίων πολιτικών με την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους.

Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απόκτηση γνώσεων στην Κοινωνική Πολιτική και σε αυτή τη βάση αρθρώνεται και το πρόγραμμα σπουδών. Έτσι τα δύο πρώτα εξάμηνα αφιερώνονται σε υποχρεωτικά μαθήματα ενώ το τρίτο και το τέταρτο εξάμηνο οδηγούν στην απόκτηση γνώσεων και εξειδίκευσης σε επιμέρους ζητήματα της κοινωνικής πολιτικής. Οι σπουδές καλύπτουν δύο ακαδημαϊκά έτη, δηλαδή τέσσερα εξάμηνα. Τα δύο πρώτα εξάμηνα περιλαμβάνουν μόνο υποχρεωτικά μαθήματα, το τρίτο εξάμηνο περιλαμβάνει δύο κύκλους μαθημάτων από τους οποίους επιλέγεται ο ένας ανάλογα με τις προτιμήσεις των φοιτητών και το τέταρτο εξάμηνο είναι αφιερωμένο στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας από κάθε φοιτητή.

Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι πρακτικές ασκήσεις και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή των κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζονται ως εξής:

Στο Α΄ και Β΄ εξάμηνο σπουδών προσφέρεται κοινός κορμός υποχρεωτικών μαθημάτων - με εξαίρεση τα μαθήματα «Θεωρίες αγοράς εργασίας» και «Κοινωνική θεωρία και κοινωνική πολιτική» από τα οποία θα επιλέγεται το ένα ανάλογα με την επιλογή του κύκλου μαθημάτων του Γ΄ εξαμήνου (Πίνακας 1). Στο Γ΄ εξάμηνο σπουδών υπάρχουν δύο κύκλοι μαθημάτων. Οι φοιτητές θα επιλέγουν τον έναν από τους δύο κύκλους και τα τέσσερα από τα πέντε προσφερόμενα μαθήματα του κύκλου. Παρόλα αυτά, στις περιπτώσεις όπου οι φοιτητές επιθυμούν να εκπονήσουν τη διπλωματική τους εργασία σε ένα αντικείμενο που άπτεται και των δύο κύκλων μαθημάτων, μπορούν να επιλέξουν μαθήματα από τον κύκλο της επιλογής τους και ένα μάθημα από τον άλλο κύκλο. Οι κύκλοι μαθημάτων και τα προσφερόμενα μαθήματα φαίνονται στον Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Προσφερόμενα μαθήματα κατά το 1ο έτος Π.Μ.Σ.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	
1ο Έτος Σπουδών – Α΄ εξάμηνο	
Τίτλος Μαθήματος	
Στατιστικές μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα I	
Σχεδιασμός δειγματοληπτικών κοινωνικών ερευνών	
Σχεδιασμός προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής	
Επιστημολογία και μέθοδοι κοινωνικών επιστημών	
1ο Έτος Σπουδών – Β΄ εξάμηνο	
Τίτλος Μαθήματος	
Στατιστικές μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα II	
Ποιοτικές μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα	
Αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	
1ο Έτος Σπουδών – Β΄ εξάμηνο	
Τίτλος Μαθήματος	
Θεωρίες αγοράς εργασίας	
Κοινωνική θεωρία και κοινωνική πολιτική	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Προσφερόμενα μαθήματα κατά το 2ο έτος Π.Μ.Σ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
2ο Έτος Σπουδών – Γ΄ εξάμηνο
Α΄ κύκλος μαθημάτων: Εργασία και πολιτικές απασχόλησης
Τίτλος Μαθήματος
Κοινωνική οικονομία και εφαρμογές στην απασχόληση
Σχεδιασμός και αξιολόγηση πολιτικών απασχόλησης
Συνθήκες εργασίας, οργάνωση της εργασίας και νέες τεχνολογίες
Εργασιακές σχέσεις και νέα εργασιακά πρότυπα
Μεθοδολογία και μέτρηση εισοδηματικών ανισοτήτων και φτώχειας
Μετανάστευση και εργασία
Πολιτικές στην Ανώτατη Εκπαίδευση και στην εκπαίδευση ενηλίκων / δια βίου μάθηση
Β΄ κύκλος μαθημάτων: Κοινωνική προστασία και κοινωνική συνοχή
Τίτλος Μαθήματος
Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ένταξης
Μέθοδοι και εφαρμογές δημογραφικής ανάλυσης
Κύκλος ζωής, απασχόληση και κοινωνική προστασία: μέθοδοι και εφαρμογές
Μεθοδολογικές προσεγγίσεις των ανισοτήτων και της κοινωνικής συνοχής στην ύπαιθρο χώρα
Σχεδιασμός και αξιολόγηση των πολιτικών ισότητας των φύλων
Κοινωνική συνοχή και ευρωπαϊκοί θεσμοί

Στο Δ΄ εξάμηνο γίνεται η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και η υποστήριξή της στο πλαίσιο ειδικού σεμιναρίου. Από τους 15 φοιτητές που αποφοίτησαν από το Π.Μ.Σ. οι 6 ακολούθησαν την κατεύθυνση “Εργασία και πολιτικές απασχόλησης” και οι 9 την κατεύθυνση “Κοινωνική προστασία και κοινωνική συνοχή”.

Η διάχυση της επιστημονικής πληροφορίας, των εργασιών και των αποτελεσμάτων του Π.Μ.Σ. αποτελεί σημαντική προτεραιότητα του Τμήματος. Για την επίτευξη αυτού του στόχου φοιτητές του Π.Μ.Σ. συμμετέχουν στον κύκλο διαλέξεων που διοργανώνει το ΚΕΚΜΟΚΟΠ (Κέντρο Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο) καθώς και σε ημερίδες και διεθνή συνέδρια.

Επιπλέον ενημερώνεται η δικτυακή πύλη της βιβλιοθήκη με όλες τις διπλωματικές εργασίες των φοιτητών που ολοκληρώνουν το Π.Μ.Σ. μέσω του Πάνδημου, των Πανεπιστημιακών Δημοσιευμάτων του Παντείου Πανεπιστημίου.

Μετά την ολοκλήρωση δύο χρόνων λειτουργίας του Π.Μ.Σ. η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του προγράμματος προχώρησε στην αξιολόγησή του, σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύμβασης (Γ.Σ.Ε.Σ., 22/10/2008). Οι εκθέσεις αξιολόγησης του Π.Μ.Σ. που λειτούργησε κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2008, 2007-2009, 2008-2010 και 2009-2011 διατίθενται αντίστοιχα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/evaluation_report_2006-2008.pdf

<http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/pms-esaxiologhsh.pdf>

http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/evaluation_report_2008-2010.pdf

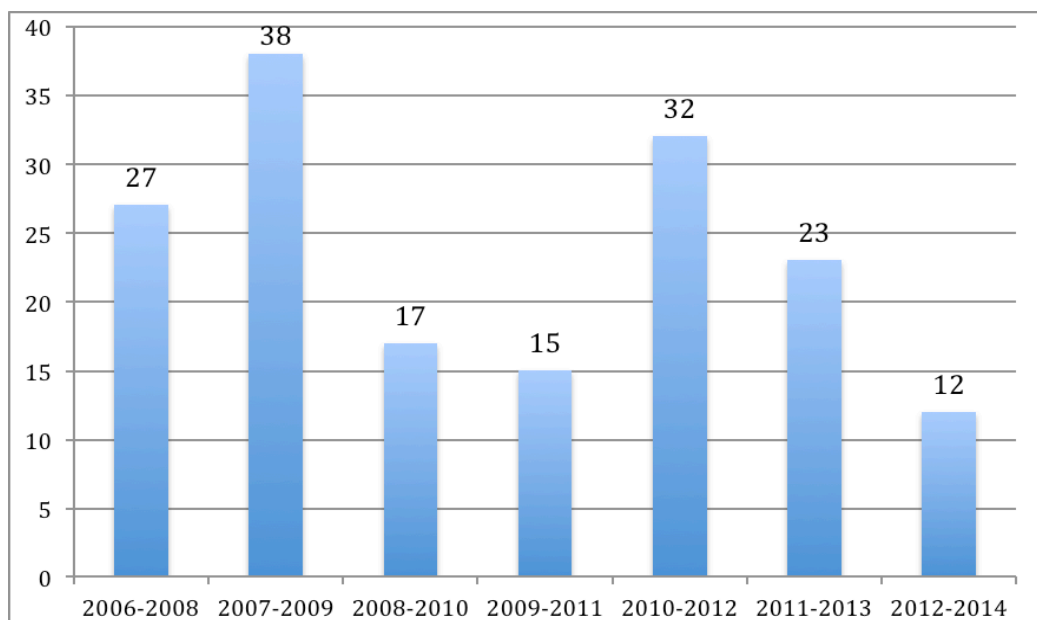
http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/evaluation_report_2009-2011.pdf

Ιδιαίτερη σημασία και στην παρούσα αξιολόγηση δόθηκε στην εύρεση των παραγόντων που θα μπορούσαν να συντελέσουν στη βελτίωση του Π.Μ.Σ. συνολικά. Επιμέρους σκοπός ήταν η εξακρίβωση του κατά πόσον η οργάνωση και η

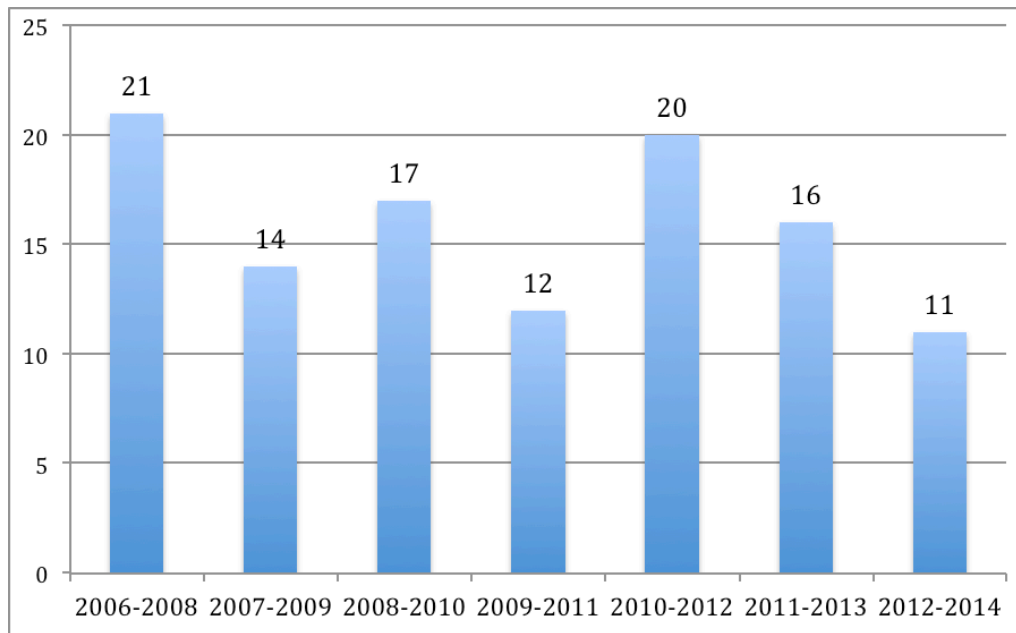

λειτουργία του Π.Μ.Σ. ανταποκρίνονται στους υιοθετημένους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς του Παντείου Πανεπιστημίου, αλλά και συμβαδίζουν με τα μεθοδολογικά πρότυπα και τις εξελίξεις των επιστημών που θεραπεύει. Κάτω από αυτό το πρίσμα αξιολογήθηκαν οι βασικές συνιστώσες του Π.Μ.Σ. και ανιχνεύτηκαν νέα στοιχεία που μπορούν να συνεισφέρουν θετικά στην πορεία του βασιζόμενοι και στις προηγούμενες εκθέσεις αξιολόγησης. Στο παρόν κείμενο επιχειρείται μία ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών/τριών του Π.Μ.Σ.

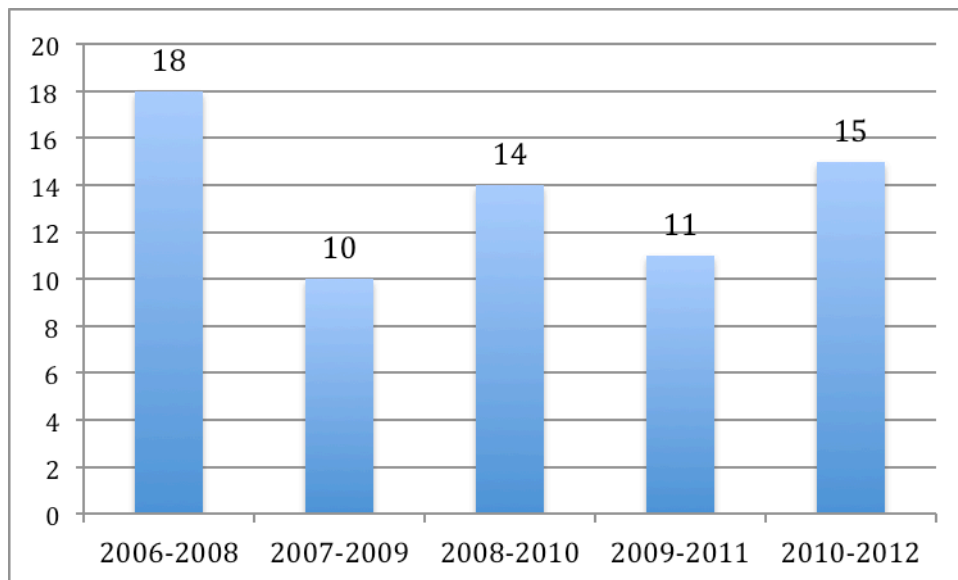
Στα παρακάτω διαγράμματα (Σχήμα 1, Σχήμα 2 και Σχήμα 3) παρουσιάζονται ο αριθμός των αιτήσεων, οι εγγραφέντες και οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. αντίστοιχα. Στο Σχήμα 1 και 2, έχει συμπεριληφθεί η αντίστοιχη πληροφορία για το Π.Μ.Σ. που θα λειτουργήσει κατά τις ακαδημαϊκές χρονιές 2012-2014.

ΣΧΗΜΑ 1 Αριθμός αιτήσεων στο Π.Μ.Σ. (2006 - Σεπ. 2012)

ΣΧΗΜΑ 2 Εγγραφέντες στο Π.Μ.Σ. (2006 – Οκτ. 2012)

ΣΧΗΜΑ 3 Απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. (2006-2012)

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται ο αριθμός των αιτήσεων, οι προσφερόμενες θέσεις, οι εισακτέοι και οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. για τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2008, 2007-2009, 2008-2010, 2009-2011 και 2010-2012.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Αριθμός αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Π.Μ.Σ.

Τίτλος Π.Μ.Σ.: «Μεθοδολογία και εφαρμογές στην Κοινωνική Πολιτική»		
		2006-2008
Αιτήσεις		27
Εγγραφέντες (α+β)		21
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	12
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	9
Προσφερόμενες θέσεις		21 ¹
Απόφοιτοι		18

		2007-2009
Αιτήσεις (α+β)		38
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	20
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	18
Εγγραφέντες (α+β)		14
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	9
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	5
Προσφερόμενες θέσεις		20
Απόφοιτοι		10

		2008-2010
Αιτήσεις (α+β)		25
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	12
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	13
Εγγραφέντες (α+β)		17
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	10
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	7
Προσφερόμενες θέσεις		20
Απόφοιτοι		14

¹ Οι προσφερόμενες θέσεις στο Π.Μ.Σ. ήταν συνολικά 20, αλλά λόγω ισοψηφίας των δύο τελευταίων υποψηφίων, η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφάσισε να δεχτεί και τους δύο.

		2009-2011
Αιτήσεις (α+β)		15
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	9
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	6
Εγγραφέντες (α+β)		12
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	7
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	5
Προσφερόμενες θέσεις		20
Απόφοιτοι		11

		2010-2012
Αιτήσεις (α+β)		32
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	14
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	18
Εγγραφέντες (α+β)		19
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	10
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	9
Προσφερόμενες θέσεις		20
Απόφοιτοι		15

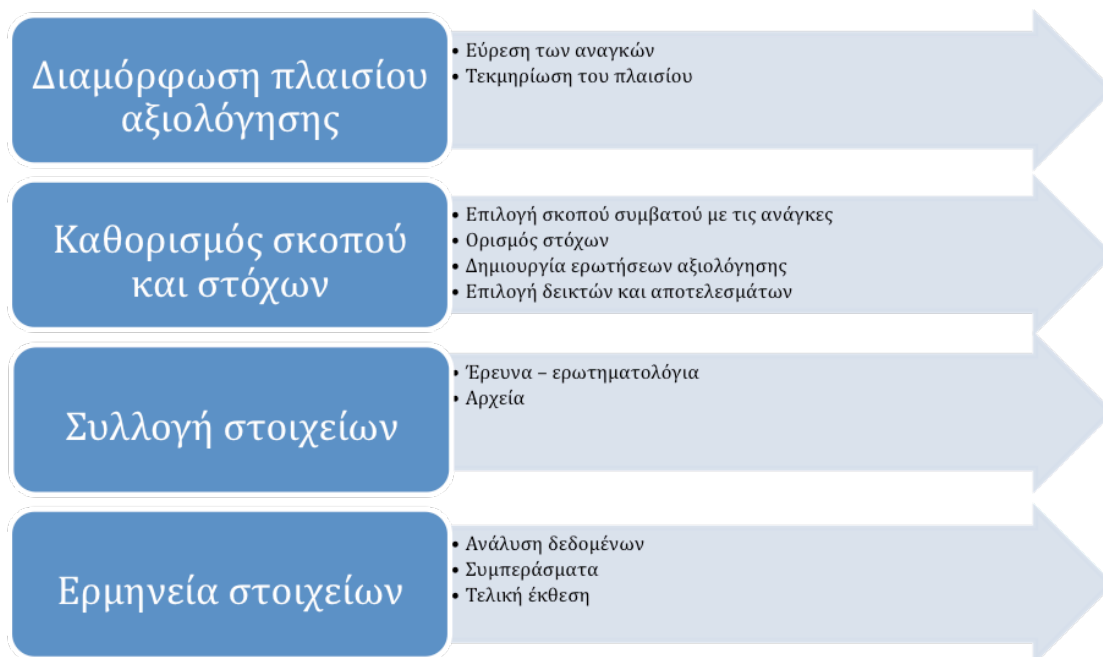
Όπως φαίνεται στον Πίνακα 3, από τους εγγραφέντες στο Π.Μ.Σ. που λειτούργησε τα έτη 2010-2012 αποφοίτησαν συνολικά 15 άτομα. Τρεις φοιτητές από τους εγγραφέντες δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές περιγράφονται στον κανονισμό σπουδών του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Μεθοδολογία

Όπως ήδη αναφέρθηκε, σκοπός της προσπάθειας αυτής είναι η επισήμανση σημείων που χρήζουν βελτίωσης και ο προσδιορισμός των βημάτων που μπορούν

να οδηγήσουν προς αυτήν την κατεύθυνση. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώθηκε σε τέσσερα στάδια, τα οποία αποτελούνται από επιμέρους φάσεις, όπως φαίνεται στο Σχήμα 4. Η αξιολόγηση ήταν **αθροιστική** (ή αλλιώς ανακεφαλαιωτική) που σημαίνει ότι διενεργήθηκε μετά το πέρας του προγράμματος και χρησιμεύει στη συνόψιση αυτού που έχουμε πετύχει. Η συλλογή αθροιστικών πληροφοριών βοηθάει στην εύρεση πιθανών αιτιών «αποτυχίας» και στην εξέταση της βελτίωση της κατάστασης.

ΣΧΗΜΑ 4 Επισκόπηση της διαδικασίας αξιολόγησης

Στην παρούσα αξιολόγηση χρησιμοποιήθηκε ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο, το οποίο κατασκευάστηκε από τη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και εγκρίθηκε από τη Γ.Σ.Ε.Σ. (22/10/2008). Το ερωτηματολόγιο αυτό είχε χρησιμοποιηθεί και στις τέσσερις προηγούμενες αξιολογήσεις του Π.Μ.Σ. και διανεμήθηκε ηλεκτρονικά στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα (συνολικά 15).

Για την κατασκευή του ερωτηματολογίου η Σ.Ε. ακολούθησε τους γενικούς κανόνες περί συγγραφής ερωτηματολογίων (Robson, 2008), αφού μελέτησε ερωτηματολόγια που έχουν συνταχθεί για αντίστοιχο σκοπό, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Η Επιτροπή έκρινε ως καταλληλότερο το ερωτηματολόγιο που έχει χρησιμοποιηθεί στο King’s College London (KCL), University of London και παρατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

www.kcl.ac.uk/content/1/c4/30/51/evaluation.doc.

Το ερωτηματολόγιο που συμπλήρωσαν ανώνυμα 8 φοιτητές/φοιτήτριες (από τους 15) παρατίθεται στο Παράρτημα (σελ. 28) και ζητά από τους φοιτητές/τριες να αξιολογήσουν τους εξής βασικούς άξονες του Π.Μ.Σ.:

- **Περιεχόμενο και ακαδημαϊκό επίπεδο του προγράμματος**
Στις ερωτήσεις που αντιστοιχούν σ’ αυτόν τον άξονα, ζητήθηκε από τους φοιτητές να αξιολογήσουν συνολικά το πρόγραμμα και το ακαδημαϊκό επίπεδό του.
- **Ακαδημαϊκό επίπεδο των φοιτητών και εμπειρία από το Π.Μ.Σ.**
Ο άξονας αυτός αξιολογεί την άποψη των φοιτητών για το ακαδημαϊκό επίπεδο των συμφοιτητών τους. Στις απαντήσεις των φοιτητών μπορεί να ανιχνευτεί η άποψή τους για τον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ., για τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις εισαγωγής τους.
- **Διδακτικό προσωπικό και διδασκαλία**
Ένα σημαντικό σημείο που εξετάζεται είναι η επαφή των καθηγητών με τους φοιτητές, η διαθεσιμότητά τους, καθώς και το αν ενεργοποιούσαν τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Επιπλέον εξετάζεται κατά πόσο η διδασκαλία ήταν κατανοητή, με σωστό ρυθμό, ενδιαφέρουσα, καλά οργανωμένη και υποστηριζόταν από οπτικο-ακουστικά μέσα.
- **Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας**
Στις ερωτήσεις του επόμενου άξονα εξετάζεται η ποιότητα της επίβλεψης

της διπλωματικής εργασίας των φοιτητών. Πιο συγκεκριμένα, ζητείται από τους φοιτητές να διευκρινίσουν αν η επίβλεψη των διπλωματικών τους εργασιών ήταν διαρκής, επαρκής και ικανοποιητική.

- **Προτάσεις βελτίωσης του Π.Μ.Σ.**

Ο τελευταίος άξονας αποτελείμενος από τις τέσσερις τελευταίες ερωτήσεις, προσπαθεί να αποτυπώσει τα αρνητικά και θετικά στοιχεία του προγράμματος, ζητώντας από τους φοιτητές να κατονομάσουν το στοιχείο που δεν θα επιθυμούσαν να αλλάξει στο Π.Μ.Σ. και εκείνο που θα ήθελαν περισσότερο να αλλάξει. Επιπλέον εξετάζεται η απόψη των φοιτητών σχετικά με το ποια πεδία θα έπρεπε να προστεθούν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ή να αναπτυχθούν περισσότερο, και ποια να αφαιρεθούν ή να αναπτυχθούν λιγότερο.

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, όπως αυτά προκύπτουν από την προσεκτική ανάγνωση των απαντήσεων του συνόλου των φοιτητών που ανταποκρίθηκαν θετικά στο κάλεσμα της Σ.Ε. και κατέθεσαν τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγιά τους στη Γραμματεία του Τμήματος.

- **Περιεχόμενο και ακαδημαϊκό επίπεδο του προγράμματος**

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών οι φοιτητές αξιολογούν το Π.Μ.Σ. ως “πολύ καλό” ή “καλό”. Πιο συγκεκριμένα 3/8 φοιτητές αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. ήταν “πολύ καλό” και 5/8 ότι ήταν “καλό”. Σημειώνεται ότι, οι επιλογές «μέτριο», «κακό» και «πολύ κακό» δεν επιλέχθηκαν από τους φοιτητές.

Οι φοιτητές εν γένει αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. είναι συνεπές και καλά οργανωμένο, ότι η εκπόνηση των εργασιών και της διπλωματικής εργασίας τους προσφέρει

πολλά και οι καθηγητές του Π.Μ.Σ είναι άμεσα διαθέσιμοι και γνωρίζουν το αντικείμενό τους. Δύο ερωτώμενοι αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. παρέχει ένα ευρύ φάσμα γνώσεων και αντικειμένων και κατά συνέπεια καλύπτεται πολύ ικανοποιητικά το αντικείμενό του. Επιπλέον κάποιος/α αναφέρει ότι εξειδικεύει σωστά τους φοιτητές σε μεθοδολογικά θέματα, ειδικότερα στον τρόπο διεξαγωγής μιας έρευνας και τη χρήση του SPSS και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε στο σχεδιασμό και την αξιολόγηση των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής. Σημαντικοί είναι επίσης οι εξωτερικοί καλεσμένοι.

Επίσης, σχετικά με το ακαδημαϊκό επίπεδο του Π.Μ.Σ., 8/8 πιστεύουν ότι ήταν ανάλογο των προσδοκιών τους. Οι καθηγητές προσφέρουν νέες γνώσεις και καθοδήγηση και στις διαλέξεις και στις εργασίες του εξαμήνου, υπάρχει μεγάλο εύρος προτεινόμενων/διδασκόμενων συγγραμμάτων, κατάλληλος τρόπος διεξαγωγής των μαθημάτων (διαλέξεις/εργασίες), συγκεκριμένη και επίκαιρη ύλη. Ένας φοιτητής/τρια αναφέρει ότι το Π.Μ.Σ. μπορεί να βελτιωθεί (οι καθηγητές δεν δείχνουν το απαιτούμενο ενδιαφέρον), ενώ υπάρχει και η άποψη ότι το Π.Μ.Σ. είναι αρκετά θεωρητικό.

Το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. κρίθηκε από όλους τους ερωτώμενους κατάλληλο και ότι ανταποκρίνονται τα μαθήματα και το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. στον τίτλο του. Κάποιος φοιτητής/τρια αναφέρει ότι το περιεχόμενο ήταν το κατάλληλο γιατί το Π.Μ.Σ. προσφέρει και θεωρητικά μαθήματα και εφαρμοσμένα και εξωτερικούς καλεσμένους. Κάποιος άλλος/η αναφέρει ότι οι φοιτητές του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής κατανοούν τα μαθήματα καλύτερα από αυτούς που προέρχονται από άλλα Τμήματα και κάποιος άλλος/η ότι το μάθημα της Στατιστικής πρέπει να έχει καλύτερη σύνδεση με τη θεωρία ή πρακτική εφαρμογή.

- **Ακαδημαϊκό επίπεδο των φοιτητών και εμπειρία από το Π.Μ.Σ.**

Το ακαδημαϊκό επίπεδο των συμφοιτητών τους κρίθηκε ως “πολύ καλό” (2/8), ως “καλό” (3/8) και ως “μέτριο” (2/8). Ένας φοιτητής/τρια αναφέρει ότι δεν γνωρίζει το επίπεδο των συμφοιτητών του αλλά νομίζει ότι ήταν αρκετά αξιόλογο. Ένας φοιτητής/τρια σχολιάζει ότι οι φοιτητές γενικά ενδιαφέρονται να μάθουν, κάποιος άλλος/η ότι έχει ενδιαφέρον το ότι υπάρχουν φοιτητές από άλλα τμήματα, ενώ κάποιος που αξιολογεί το επίπεδο των συμφοιτητών του ως μέτριο, αναφέρει ότι περίπου οι μισοί έχουν αξιόλογο επίπεδο και οι άλλοι μισοί όχι. Ο τελευταίος/α φοιτητής/τρια που πιστεύει ότι το επίπεδο ήταν μέτριο αναφέρει επιπλέον ότι πρέπει να υπάρχουν αυστηρότερα κριτήρια αξιολόγησης κατά την είσοδο των υποψηφίων στο Π.Μ.Σ. όπως επίσης και σοβαρότερη επιτήρηση στις εξετάσεις καθότι έτσι αδικούνται οι φοιτητές που διαβάζουν (εδώ γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένο επιτηρητή).

Η εμπειρία συμμετοχής στο Π.Μ.Σ. αξιολογείται ως “πολύ ικανοποιητική” (3/8) και ως “αρκετά ικανοποιητική” (5/8). Ειδικότερα οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. συνετέλεσε στη διεύρυνση των επιστημονικών τους οριζόντων και στην απόκτηση νέων γνώσεων πράγμα σημαντικό για τη σταδιοδρομία τους.

- **Διδακτικό προσωπικό και διδασκαλία**

Όλοι οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι οι καθηγητές είχαν καλή επαφή με τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος, και όλοι εκτός από έναν/μία συμφωνούν ότι ήταν διαθέσιμοι στους φοιτητές εκτός μαθημάτων. Επίσης όλοι συμφωνούν στο ότι οι καθηγητές ενεργοποιούσαν τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος. Ειδικότερα, οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι οι καθηγητές διαθέτουν μεταδοτικότητα, παρακινούν τους φοιτητές σε διάλογο, επικοινωνούν με τους φοιτητές, είναι διαθέσιμοι και ενδιαφέρονται να διατηρήσουν ένα υψηλό επίπεδο στο Π.Μ.Σ. Ένας

ερωτώμενος αναφέρει ότι πρέπει τα μαθήματα να είναι πιο ουσιαστικά και μεστά και οι φοιτητές να έχουν υψηλότερο επίπεδο.

Ειδικότερα αναφέρεται ότι οι φοιτητές/τριες είχαν άψογη συνεργασία με τους καθηγητές και την απόλυτη στήριξή τους και ότι είχαν άριστες σχέσεις εντός και εκτός αιθουσών. Επιπλέον, η χρήση οπτικοακουστικών μεθόδων και οι επισκέψεις περισσότερων επιστημόνων και εμπείρων του χώρου θα βελτίωνε το Π.Μ.Σ.

Όλοι οι φοιτητές/τριες υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία ήταν **κατανοητή** και **ενδιαφέρουσα**, ενώ 7/8 συμφωνούν ότι γινόταν με **σωστό ρυθμό**. Ισχυρίζονται επίσης ότι ήταν **καλά οργανωμένη** (6/8) και ότι **υποστηριζόταν από οπτικό-ακουστικά μέσα** (5/8). Γενικά οι φοιτητές/τριες πιστεύουν ότι οι καθηγητές επιλύουν άμεσα τις απορίες, παρακινούν τους φοιτητές και ότι τα μαθήματα γίνονται πιο ενδιαφέροντα όταν χρησιμοποιούνται τα οπτικοακουστικά μέσα (μόνο 2 μαθήματα κάνουν χρήση (1/8)). Κάποιος/α αναφέρει ότι πρέπει οι καθηγητές να έχουν περισσότερο κέφι και ενδιαφέρον και να είναι πιο ενημερωμένοι, ότι η οργάνωση είναι μέτρια ως κακή και οι υποδομές φτωχές, τα μέσα ανύπαρκτα και η βιβλιοθήκη τηρουμένων των αναλογιών καλή.

- **Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας**

Στον Πίνακα 4 αναγράφονται οι τίτλοι των διπλωματικών εργασιών που εκπονήθηκαν και οι αντίστοιχες τριμελής επιτροπές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Τίτλοι διπλωματικών εργασιών και τριμελής επιτροπές

Θέμα διπλωματικής εργασίας	Τριμελής Επιτροπή και Επιβλέπων (Ε)
Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΟΤΕ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.	Ι. ΚΟΥΖΗΣ (Ε) Σ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. ΛΕΛΕΔΑΚΗΣ
ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΟΑΕΔ	Μ. ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗ (Ε) Ι. ΚΟΥΖΗΣ Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΤΡΟΦΙΜΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ ΜΙΑΣ ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ.	Θ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ (Ε) Α. ΜΩΥΣΙΔΗΣ Ι. ΓΙΔΑΡΑΚΟΥ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ (ΓΗΓΕΝΟΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ)	Χ. ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ (Ε) Α. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Μ. ΣΥΜΕΩΝΑΚΗ
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ”	Μ. ΚΟΡΑΣΙΔΟΥ (Ε) Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Χ. ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΛΥΘΗΣΜΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Χ. ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ (Ε) Κ. ΛΕΛΕΔΑΚΗΣ Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ
Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ. ΟΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΓΝΠ ΤΖΑΝΕΙΟ ΚΑΙ ΕΑΝΠ ΜΕΤΑΞΑ	Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ (Ε) Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Γ. ΠΕΤΡΑΚΗ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ.	Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ (Ε) Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ν. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ “ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ” ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ.	Θ.ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ (Ε) Α. ΜΩΥΣΙΔΗΣ Τ. ΤΖΩΡΤΖΗ
Η ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΕΘΙΣΜΕΝΩΝ ΣΕ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Ε) Α. ΜΩΥΣΙΔΗΣ Χ. ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ, ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΙΚΑ	Χ. ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ (Ε) Α. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Α. ΜΩΥΣΙΔΗΣ (Ε) Μ. ΚΟΡΑΣΙΔΟΥ Μ. ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ
ΠΑΔΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ : ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ “ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ”	Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Ε) Χ. ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ
ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ : Η ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.	Κ. ΛΕΛΕΔΑΚΗΣ (Ε) Σ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Η. ΜΑΥΡΙΔΗΣ
Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ, ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.	Μ. ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗ (Ε) Γ. ΠΕΤΡΑΚΗ Κ. ΔΗΜΟΥΛΑΣ

Όλοι οι φοιτητές/τριες αναφέρουν ότι η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας ήταν **διαρκής** και **επαρκής**, ενώ όλοι συμφωνούν ότι ήταν **ικανοποιητική** (8/8). Γενικά υποστηρίζουν ότι είχαν άψογη συνεργασία με τους καθηγητές τους, διαρκή επικοινωνία που οδήγησε σε αξιόλογα αποτελέσματα. Οι επιβλέποντες είχαν θετική διάθεση, καθοδηγούσαν σωστά και ήταν σε συνεχή επικοινωνία με τους φοιτητές. Ένας φοιτητής/τρια αναφέρει ότι η επικοινωνία γινόταν μόνο με πρωτοβουλία δική του/της και όχι του καθηγητή/τριας.

- **Προτάσεις βελτίωσης του Π.Μ.Σ.**

Στην ενότητα αυτή ζητήθηκε από τους φοιτητές να υποδείξουν αυτό που δεν θα ήθελαν να αλλάξει στο Π.Μ.Σ. Το σημεία που ανέδειξαν οι απαντήσεις των φοιτητών είναι τα εξής:

- Οι καθηγητές (έχουν γνώση του αντικειμένου τους) (2/8),
- Η αυστηρότητα τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων (1/8),

- Οι επισκέψεις εξωτερικών ειδικών (1/8),
- Οι εργασίες του Γ εξαμήνου (προετοιμάζουν σωστά για τη συγγραφή της διπλωματικής) (1/8),
- Η δυνατότητα επιλογής κύκλου μαθημάτων (1/8),
- Η οργάνωση του Τμήματος (1/8),
- Να μην αλλάξει ο δημόσιος χαρακτήρας του Π.Μ.Σ. (αλλοιώνεται το αποτέλεσμα «...απόδειξη ότι διαγράφηκε άτομο στη διπλωματική. Αν υπήρχαν δίδακτρα θα γινόταν παραχωρήσεις και θα δινόταν τίτλος σε άτομα που δεν αξίζουν») (1/8).

Όσον αφορά τα πράγματα που θα επιθυμούσαν περισσότερο να αλλάξουν στο Π.Μ.Σ.:

- να αλλάξει ο τρόπος εξέτασης στο Α' και Β' εξάμηνο (1/8),
- να υπάρχουν περισσότερα οπτικοακουστικά μέσα (1/8),
- Η διδασκαλία να επικεντρώνεται περισσότερο σε πρακτικά θέματα και θέματα επικαιρότητας (2/8),
- Η ανοχή σε κάποια άτομα (1/8),
- Οι υποδομές (βιβλιοθήκη, συγγράμματα, σημειώσεις, κλπ) (1/8) ή οτιδήποτε έχει να κάνει με τους χώρους διεξαγωγής των μαθημάτων και τις κτιριακές υποδομές (1/8),
- Να υπάρχουν ομαδικές εργασίες (1/8).

Ως προς τα πεδία που θα επιθυμούσαν οι φοιτητές να προστεθούν ή να αναπτυχθούν περισσότερο, αναφέρονται:

- Να μην προστεθεί τίποτα (1/8),
- να υπάρχει πρακτική άσκηση σε κοινωνικούς φορείς (1/8),
- να αναπτυχθεί περισσότερο το πεδίο της μεθοδολογίας (SPSS) ώστε να μπορούν οι φοιτητές/τριες όταν εκπονούν τη διπλωματική του εργασία να

γνωρίζουν όλες τις μεθόδους (1/8),

- να διοργανώνονται ομιλίες ερευνητών και ημερίδες (1/8),
- να πραγματοποιούνται έρευνες σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς για την απόκτηση εμπειρίας (1/8).

Ως προς τον προσδιορισμό των πεδίων που θα επιθυμούσαν να αφαιρεθούν ή να αναπτυχθούν λιγότερο στο Π.Μ.Σ.:

- τέσσερις φοιτητές/τριες λένε ότι είναι ικανοποιητικό ως έχει (4/8),
- να αφαιρεθούν κάποια θεωρητικά μαθήματα (υπάρχουν αντίστοιχα στο προπτυχιακό) (2/8) και να δοθεί βαρύτητα στην εξειδίκευση (1/8),
- η διδασκαλία να είναι περισσότερο συζήτηση υποβοηθούμενη απο οπτικοακουστικά μέσα (1/8),
- να μην υπάρχει τόση θεωρία (περισσότερα οικονομικά και εφαρμοσμένα μαθήματα) (1/8),
- το μάθημα της Επιστημολογίας (3/8) να εστιαστεί σε λιγότερα ζητήματα,
- το μάθημα της Κοινωνικής Θεωρίας ή να αλλάξει ή να γίνεται από έναν καθηγητή (1/8) ή να αναπτυχθεί με σαφέστερο τρόπο (αν όχι λιγότερο) (1/8), και
- αν υπάρχουν συνδιδασκαλίες σε κάποιο μάθημα η εξέταση να συνοδεύεται και από εργασία (1/8).

Συμπεράσματα

Όπως προκύπτει από την προηγούμενη ανάλυση μπορούμε να ισχυριστούμε ότι επιτεύχθηκαν εν γένει οι αρχικοί στόχοι που επεδίωκε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα και δόθηκε η ζητούμενη έμφαση στη βαθύτερη γνώση των μεθοδολογικών εργαλείων και των εφαρμογών που προκύπτουν για την άσκηση κοινωνικής

πολιτικής. Βασιζόμενοι στις απαντήσεις των φοιτητών θα μπορούσαμε να πούμε ότι μια περαιτέρω ανάπτυξη τεχνικών και μεθοδολογιών με έμφαση σε συγκεκριμένες εφαρμογές στα πεδία της Κοινωνικής Πολιτικής θα αξιοποιούσε επιπλέον το προαναφερθέν θετικό σημείο. Όπως αναφέρεται και στις προηγούμενες εκθέσεις αξιολόγησης έτσι και εδώ φαίνεται ότι το ενδιαφέρον των φοιτητών επικεντρώνεται σε πραγματικές εφαρμογές και στην πρακτική εφαρμογή των τεχνικών που διδάσκονται στο Π.Μ.Σ. Το ακαδημαϊκό περιεχόμενο, η δομή και οργάνωση του Π.Μ.Σ. κινούνται σε αρκετά υψηλά επίπεδα και μπορούν να ενισχυθούν περισσότερο, ώστε να αξιοποιηθεί περαιτέρω η ήδη θετική του αποτίμηση.

Ένα επίσης θέμα που θίγουν οι φοιτητές/τριες είναι ο τρόπος εξέτασης στο τέλος των εξαμήνων, λέγοντας ότι οι εργασίες είναι μια διαδικασία που βοηθά και την αξιολόγησή τους, αλλά και τη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας. Θα μπορούσαν, λοιπόν, να υπάρχουν περισσότερες εργασίες στο Α Έτος, των οποίων οι βαθμολογίες θα συνεκτιμούσαν στην τελική βαθμολογία των μαθημάτων, ώστε να εξασκηθούν οι φοιτητές στη συγγραφή εργασιών ακόμη περισσότερο. Ως προς τη διαδικασία επιλογής των φοιτητών φαίνεται ότι αυτό που προτείνεται είναι αυστηρότερα κριτήρια επιλογής, ώστε οι φοιτητές που επιλέγονται να μπορούν να ανταπεξέλθουν πιο άνετα στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ. και να μην δημιουργούνται δύο ταχύτητες. Το ακαδημαϊκό επίπεδο του Π.Μ.Σ., το διδακτικό προσωπικό του και οι σχέσεις που αναπτύσσουν με τους φοιτητές είναι ένα από τα πολύ θετικά στοιχεία του Π.Μ.Σ.

Ως προς το περιεχόμενο μία υπόδειξη των φοιτητών είναι η μείωση των καθαρά θεωρητικών μαθημάτων και η αντίστοιχη ενίσχυση των πιο εφαρμοσμένων, δεδομένου ότι αυτά ταιριάζουν περισσότερο με τη φύση του Π.Μ.Σ. γεγονός που έχουμε ήδη παρατηρήσει και στις προηγούμενες αξιολογήσεις.

Αν επιχειρήσουμε μια ανάλυση των σημείων αυτών βασιζόμενοι στις βασικές ιδέες

της SWOT analysis θα εντοπίζαμε στις απαντήσεις των φοιτητών ενδεχόμενα:

- Δυνατά σημεία (**Strengths**): τα οποία πρέπει να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε.
- Αδύνατα σημεία (**Weaknesses**): τα οποία πρέπει να διορθώσουμε, ή να αποφύγουμε.
- Ευκαιρίες (**Opportunities**): τις οποίες πρέπει να διευρύνουμε, ή να εκμεταλλευτούμε, και
- Απειλές (**Threats**): τις οποίες πρέπει να υπολογίσουμε και να λάβουμε υπόψη μας.

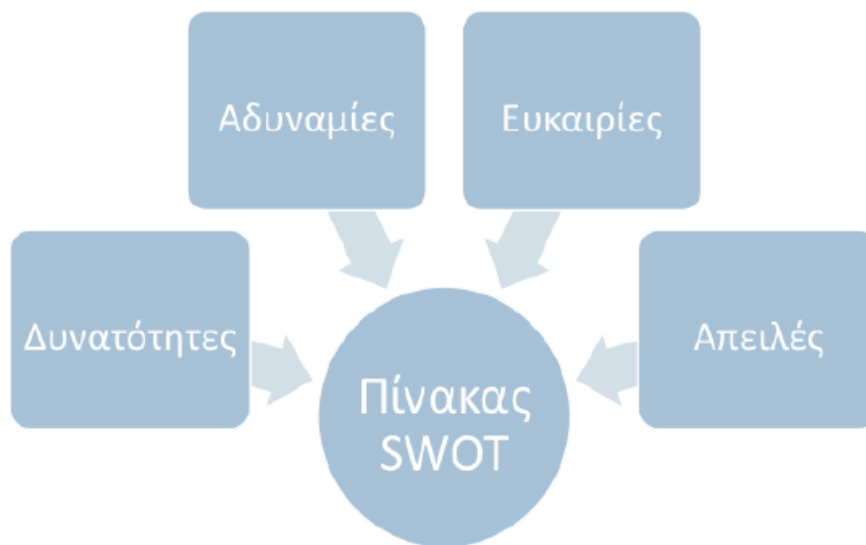
Τα δυνατά και αδύναμα σημεία σχετίζονται με το εσωτερικό περιβάλλον του Π.Μ.Σ. και οι απειλές και οι ευκαιρίες με το εξωτερικό περιβάλλον, όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 5.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 Ανάλυση σημείων για το Π.Μ.Σ. “ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ”

Εσωτερικό Περιβάλλον	<u>Δυνατά σημεία</u> <i>Πλεονεκτήματα που είναι υπό έλεγχο</i>	<u>Αδύνατα σημεία</u> <i>Μειονεκτήματα που είναι υπό έλεγχο</i>
Εξωτερικό Περιβάλλον	<u>Ευκαιρίες</u> <i>Ενδεχόμενες δυνατότητες που παρέχει το περιβάλλον και δεν είναι υπό έλεγχο</i>	<u>Απειλές</u> <i>Ενδεχόμενοι κίνδυνοι που προέρχονται από το περιβάλλον και δεν είναι υπό έλεγχο</i>

Το σύνολο των σημείων εισέρχεται στον πίνακα SWOT, όπως φαίνεται στο Σχήμα 5. Με τη βοήθεια της τεχνικής αυτής αποτυπώνεται η όψη της υφιστάμενης κατάστασης και αναλύονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία του Π.Μ.Σ. ως προς το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του προγράμματος. Ο Πίνακας 6 μπορεί να βοηθήσει στον προσδιορισμό των σημείων που χρήζουν βελτίωσης (αδυναμίες) και στην επικέντρωση των θετικών σημείων (δυνατότητες).

ΣΧΗΜΑ 5 ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ SWOT

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΠΙΝΑΚΑΣ SWOT για το Π.Μ.Σ. “ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ”

Δυνατά σημεία	Αδύνατα σημεία	Ευκαιρίες	Απειλές
Αξιόλογο διδακτικό προσωπικό, γνώστες των αντικειμένων τους	Τρόπος εξέτασης των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου	Το μόνο Π.Μ.Σ. που προσφέρει κάτι τέτοιο στην Ελλάδα	Υλικοτεχνική υποδομή, Οπτικοακουστικά μέσα
Πολύ καλές σχέσεις καθηγητών-φοιτητών	Συνδιδασκαλίες μαθημάτων		Περιορισμένοι πόροι
Υψηλό ακαδημαϊκό περιεχόμενο	Θεωρητικά μαθήματα		Περιορισμένη πρόσβαση σε τεχνολογικούς εξοπλισμούς
Ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων και τεχνολογιών	Απουσία πρακτικής εφαρμογής των διδασκόμενων τεχνικών, να είναι το ΠΜΣ πιο εφαρμοσμένο		
Πολύ καλή επίβλεψη διπλωματικών εργασιών			
Καλή δομή του προγράμματος	Ομαδικές εργασίες		
Οργανωμένα μαθήματα και παραδόσεις			
Οι επισκέπτες καθηγητές/ερευνητές			
Ο δημόσιος χαρακτήρας του Π.Μ.Σ.			

Βιβλιογραφία

- Κ. Κασιμάτη, *Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση*, Αθήνα (Gutenberg) 2002.
- J. Bell, *Μεθοδολογικός Σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Έρευνας*, μτφρ. Α. Ρήγα, Αθήνα (Gutenberg) 2001.
- J. Herman – L. Morris and C. Fitz-Gibbon, *Evaluator’s Handbook*, California (Sage) 1987.
- M. O. Patton, *How to use Qualitative Methods in Evaluation*, (Sage) 1987.
- M. Patton, *Utilization-Focused Evaluation*, (Sage) 1997.
- C. Robson, *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*, μτφρ. Β. Νταλάκου, Κ. Βασιλικού. επιμ. Κ. Μιχαλοπούλου, Αθήνα (Gutenberg) 2007.
- P. Rossi – H. Freeman, *Evaluation: A Systematic Approach*, Beverly Hills (Sage) 1993.
- B. Stecher – W. Davis, *How to focus an Evaluation*, (Sage) 1987.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

3. Ήταν το περιεχόμενο το κατάλληλο;

Ναι Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Πώς αξιολογείτε το ακαδημαϊκό επίπεδο των συμφοιτητών:

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό Πολύ κακό

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Η εμπειρία σας από το Π.Μ.Σ. ήταν:

Πολύ ικανοποιητική Αρκετά (ικανοποιητική) Λίγο (ικανοποιητική)
Καθόλου

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

– *Διδασκαλία και έλεγχος ποιότητας*

6. Πιστεύετε ότι οι καθηγητές:

Έχουν καλή επαφή με τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος: Ναι Όχι
Είναι διαθέσιμοι στους φοιτητές εκτός μαθημάτων: Ναι Όχι
Ενεργοποιούν τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος: Ναι Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Κατά τη γνώμη σας η διδασκαλία ήταν εν γένει

Κατανοητή	Ναι	Όχι
Με σωστό ρυθμό	Ναι	Όχι
Ενδιαφέρουσα	Ναι	Όχι
Καλά οργανωμένη	Ναι	Όχι
Υποστηριζόταν από οπτικό-ακουστικά μέσα	Ναι	Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας ήταν:

Διαρκής	Ναι	Όχι
Επαρκής	Ναι	Όχι
Ικανοποιητική	Ναι	Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2012

**ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

Η Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Συνέλευσης, σας παρακαλεί να βοηθήσετε στη βελτίωση και την καλύτερη οργάνωση του Προγράμματος απαντώντας στο ερωτηματολόγιο που επισυνάπτεται. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια κατατίθενται ανωνύμως σε κλειστό φάκελο με την ένδειξη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. στη Γραμματεία του Τμήματος το αργότερο μέχρι τη Παρασκευή 12 Οκτωβρίου.

Γνωρίζοντας ότι θα ανταποκριθείτε θετικά στο αίτημα αυτό, σας ευχαριστούμε θερμά εκ των προτέρων για τη συμβολή σας στην προσπάθειά μας,

Η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Καθηγητής Σ. Ρομπόλης

Αναπλ. Καθηγήτρια Α. Μιχαλοπούλου

Επικ. Καθηγήτρια Μ. Κορασίδου

Επικ. Καθηγητής Χ. Μπάγκαβος

Επικ. Καθηγήτρια Μ. Συμεωνάκη